БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган сумын ЗДТГ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2022/45/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Назгүл Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazgul_1972@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 15
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 18
4.1 Ерөнхий зүйл 18
4.2 Материаллаг байдал 18
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 19
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 19
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 19
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 19
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 20
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 20
5.1 Төлбөрийн акт 20
5.2 Албан шаардлага 20
5.3 Зөвлөмж 20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
БСШУСС	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайд

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

БУЛГАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Ж.ТӨЛЕУХАН
ТАНАА

2023.02.24 № 245

танай ____________ -ны № ______________ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

2022 оны санхүүгийн тайлантай холбоотой онцлог асуудал байхгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулан, баталж ажиллаагүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Дүгнэлт-Булган ЗДТГ-3.075-ТА

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

Дүгнэлт-Булган ЗДТГ-3.075-ТА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**63,486,900.00**	**74,935,317.80**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	2,000,000.00
311	**Кассанд байгаа бэлэн мөнгө**	-	2,000,000.00
31130	Нэмэлт санхүүжилт	-	2,000,000.00
33	**АВЛАГА**	252,943.00	
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	16,943.00	-
335	**Бусад авлага**	236,000.00	
3351	Байгууллагаас авах авлага	236,000.00	
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	63,233,957.00	72,935,317.80
351	**Түүхий эд материал**	236,200.00	236,200.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	236,200.00	236,200.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	233,652.00	233,652.00
354	**Хангамжийн материал**	62,764,105.00	72,465,465.80
35410	Бичиг хэргийн материал	2,590,040.00	1,918,100.00
35420	Аж ахуйн материал	3,692,885.00	10,910,159.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	415,000.00	415,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,329,075.00	9,485,101.80
35470	Бусад хангамжийн материал	49,737,105.00	49,737,105.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,896,829,482.97**	**1,816,228,071.25**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	1,896,829,482.97	1,816,228,071.25
392	**Биет хөрөнгө**	1,879,163,085.02	1,798,691,814.72
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	796,302,372.74	814,302,372.74
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(144,229,834.11)	(205,925,583.55)

39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	147,540,893.00	147,540,893.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(135,558,345.56)	(138,254,231.12)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	369,478,334.00	372,258,334.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(310,536,021.20)	(323,186,911.81)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	33,993,994.35	34,353,994.35
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(21,615,192.13)	(24,339,989.21)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,648,457,573.20	1,726,457,573.20
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(622,905,480.12)	(796,684,701.84)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	254,728,844.00	347,728,844.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(136,494,053.15)	(155,558,779.04)
393	**Биет бус хөрөнгө**	17,666,397.95	17,536,256.53
39301	Програм хангамж	1,883,400.00	1,883,400.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(883,484.05)	(1,013,625.47)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	16,666,482.00	16,666,482.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,960,316,382.97**	**1,891,163,389.05**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**6,481,075.00**	**8,686,403.34**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	6,481,075.00	8,686,403.34
413	**Өглөг**	6,481,075.00	8,686,403.34
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	6,274,540.00	8,686,403.34
4136	**Бусад өглөг**	206,535.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	126,135.00	-
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	80,400.00	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,953,835,307.97**	**1,882,476,985.71**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,953,835,307.97	1,882,476,985.71
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	850,148,776.35	850,148,776.35
51101	Өмч: - төрийн	850,148,776.35	850,148,776.35
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	227,386,443.68	156,028,121.42

51210	Өмнөх үеийн үр дүн	227,386,443.68	227,386,443.68
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(71,358,322.26)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	876,300,087.94	876,300,087.94
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,960,316,382.97**	**1,891,163,389.05**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Тайлант оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**537,972,272.00**	**682,408,098.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**59,450,300.00**	**-**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	59,450,300.00	-
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	59,450,300.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	59,450,300.00	-
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**478,521,972.00**	**682,408,098.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	101,900,000.00	-
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	101,900,000.00	-
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	3,851,672.00	12,009,298.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,219,181.00	3,426,728.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,632,491.00	8,582,570.00
131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	372,770,300.00	670,398,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	372,770,300.00	459,929,200.00
132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	189,000,000.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	21,469,600.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**651,918,849.49**	**753,766,420.26**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**651,918,849.49**	**753,766,420.26**

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	651,098,274.49	695,534,619.38
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	266,621,293.00	282,965,149.00
210101	Үндсэн цалин	266,621,293.00	203,646,149.00
210102	Нэмэгдэл	-	53,034,200.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	26,284,800.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	34,958,110.00	35,641,013.34
210201	Тэтгэврийн даатгал	34,958,110.00	24,052,037.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	2,829,656.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	2,829,652.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	5,929,668.19
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	19,330,745.00	23,775,619.12
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,645,745.00	1,456,102.12
210302	Түлш, халаалт	16,685,000.00	22,319,517.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	19,780,990.00	29,574,198.20
210401	Бичиг хэрэг	2,089,000.00	1,712,340.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,789,640.00	25,045,303.20
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,902,350.00	1,510,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	1,305,755.00
2105	**Нормативт зардал**	139,000.00	358,200.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	139,000.00	358,200.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	2,134,365.00	85,000.00
210602	Тавилга	-	85,000.00
210604	Урсгал засвар	2,134,365.00	
2107	**Томилолт, зочны зардал**	4,458,000.00	6,884,128.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,458,000.00	6,884,128.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	798,900.00	823,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	135,000.00	273,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	302,200.00	226,800.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	168,900.00	182,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	109,500.00	66,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	8,300.00	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	302,876,871.49	315,427,411.72
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,377,567.00	42,435,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	386,000.00	250,200.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	274,113,304.49	272,741,411.72
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	820,575.00	58,231,800.88
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	21,469,600.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	21,469,600.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	36,759,272.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	36,759,272.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	820,575.00	2,928.88
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	820,575.00	2,928.88
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(113,946,577.49)**	**(71,358,322.26)**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(113,946,577.49)**	**(71,358,322.26)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**376,621,972.00**	**493,408,098.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**376,621,972.00**	**493,408,098.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	3,851,672.00	12,009,298.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,219,181.00	3,426,728.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,632,491.00	8,582,570.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	372,770,300.00	481,398,800.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	372,770,300.00	459,929,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		21,469,600.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**371,621,972.00**	**488,268,098.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**371,621,972.00**	**488,268,098.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**370,801,397.00**	**430,036,297.12**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	259,121,700.00	267,041,200.00
210101	Үндсэн цалин	185,768,435.00	187,095,984.00
210102	Нэмэгдэл	52,074,529.00	53,660,416.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,278,736.00	26,284,800.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	35,058,808.00	32,969,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,814,008.00	22,419,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,561,300.00	2,637,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,048,900.00	2,110,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	512,200.00	527,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,122,400.00	5,275,200.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	19,779,817.00	27,264,999.12
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,645,745.00	1,043,212.00
210302	Түлш, халаалт	17,134,072.00	26,221,787.12
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	15,760,600.00	25,888,400.00
210401	Бичиг хэрэг	2,375,800.00	1,141,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	11,454,800.00	22,589,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,842,000.00	2,066,250.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,000.00	90,450.00
2105	**Нормативт зардал**	457,000.00	457,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	457,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,100,000.00	3,110,000.00
210602	Тавилга		2,010,000.00
210604	Урсгал засвар	1,100,000.00	1,100,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	4,360,000.00	6,764,528.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,360,000.00	6,764,528.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,311,800.00	1,793,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	150,400.00	529,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	302,200.00	362,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	168,900.00	182,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	437,700.00	437,700.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	37,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	50,000.00	79,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	33,851,672.00	64,746,970.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,351,672.00	64,346,970.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	500,000.00	400,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**820,575.00**	**58,231,800.88**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	0.00	21,469,600.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		21,469,600.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	0.00	36,759,272.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		36,759,272.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	820,575.00	2,928.88
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	820,575.00	2,928.88
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**5,000,000.00**	**5,140,000.00**
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	**-**	**-**
4	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)**	**0.00**	**0.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**5,000,000.00**	**3,140,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**5,000,000.00**	**3,140,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	5,000,000.00	3,140,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	5,000,000.00	3,140,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**-5,000,000.00**	**-3,140,000.00**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	0.00	**2,000,000.00**
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		**2,000,000.00**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	850,148,776.35	876,300,087.94	341,333,021.17	2,067,781,885.46
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**850,148,776.35**	**876,300,087.94**	**341,333,021.17**	2,067,781,885.46
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				0.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			-113,946,577.49	-113,946,577.49
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**850,148,776.35**	**876,300,087.94**	**227,386,443.68**	1,953,835,307.97

2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	**850,148,776.35**	**876,300,087.94**	**227,386,443.68**	1,953,835,307.97
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**850,148,776.35**	**876,300,087.94**	**227,386,443.68**	1,953,835,307.97
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			-71,358,322.26	-71,358,322.26
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**850,148,776.35**	**876,300,087.94**	**156,028,121.42**	1,882,476,985.71

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**481,398,800.0**	**481,395,871.12**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	481,398,800.0	481,395,871.12
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	423,169,900.0	423,166,999.12
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	267,041,200.0	267,041,200.00
210101	Үндсэн цалин	187,732,200.0	187,095,984.00
210102	Нэмэгдэл	53,024,200.0	53,660,416.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал		
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,284,800.0	26,284,800.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	32,969,600.0	32,969,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,419,400.0	22,419,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,637,500.0	2,637,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,110,000.0	2,110,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	527,500.0	527,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,275,200.0	5,275,200.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	27,265,000.0	27,264,999.12
210301	Гэрэл, цахилгаан	865,000.0	1,043,212.00

210302	Түлш, халаалт	26,400,000.0	26,221,787.12
210303	Цэвэр, бохир ус		
210304	Байрны түрээс		
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	21,860,800.0	21,860,800.0
210401	Бичиг хэрэг	1,141,800.0	1,141,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,562,300.0	18,562,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,068,700.0	2,066,250.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,000.0	90,450.00
2105	**Нормативт зардал**	457,000.0	457,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.0	457,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,100,000.0	4,100,000.00
210602	Тавилга	3,000,000.0	3,000,000.00
210604	Урсгал засвар	1,100,000.0	1,100,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	5,281,700.0	5,279,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,281,700.0	5,279,800.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,794,600.0	1,793,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	529,200.0	529,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	362,200.0	362,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.0	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	182,900.0	182,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.0	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	437,700.0	437,700.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.0	37,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	80,000.0	79,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	62,400,000.0	62,400,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	62,000,000.0	62,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.0	400,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	58,228,900.0	58,228,872.00
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	21,469,600.0	21,469,600.0
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	21,469,600.00	21,469,600.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	36,759,300.0	36,759,272.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	36,759,300.0	36,759,272.00
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**481,398,800.0**	**481,395,871.12**
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	481,398,800.0	481,395,871.1
132001	Орон нутгийн төсвөөс	459,929,200.0	459,926,271.12
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	21,469,600.0	21,469,600.00
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		

5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	28	30
620001	Удирдах ажилтан	10	10
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	9
620003	Үйлчлэх ажилтан	4	4
620004	Гэрээт ажилтан	5	7
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**28**	**30**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	6
650010	Гэрээт ажилтан	4	6
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	9	9

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**10,009,298.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**10,009,298.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	10,009,298.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	4,027,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,027,600.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	1,484,728.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,484,728.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	4,496,970.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,496,970.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	12,009,298.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	12,009,298.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,426,728.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,582,570.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	**2,000,000.00**

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Булган сумын Засаг даргын тамгын газар нь эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд үзүүлэх засаг захиргааны болон нийгмийн үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Тайлант онд төрийн албаны болон холбогдох хууль тогтоомжуудыг ажилдаа мөрдлөг болгож, авлига, ашиг сонирхлын зөрчилд автахгүй. Үйл ажиллагаандаа төрийн албаны стандартыг дагаж мөрдөн, дотоод ажил, ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулж, иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний ажлын хөнгөн шуурхай байдлыг хангах зорилт дэвшүүлэн ажилласан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Булган сумын Засаг даргын тамгын газар нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус аймгийн төсөвт байгууллагуудын санхүү, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм. Булган сумын Засаг даргын тамгын газар 2022 онд шалгалтад хамрагдаагүй тул дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй *гэж* үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Булган сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Булган сумын Засаг даргын тамгын газар Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй байна.

.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 69.1 сая төгрөгөөр буюу 3.6 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	2,000.00	2,000.00
Авлага	252.94	-	(252.94)
Бараа материал	63,233.96	72,935.32	9,701.36
Үндсэн хөрөнгө	1,896,829.48	1,816,228.07	(80,601.41)
Нийт хөрөнгө	**1,960,316.38**	**1,891,163.39**	**(69,152.99)**
Өр төлбөр	6,481.08	8,686.40	2,205.33
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,953,835.31	1,882,476.99	(71,358.32)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**1,960,316.38**	**1,891,163.39**	**(69,152.99)**

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Авлага дансанд оны эхэнд 0.2 сая төгрөгийн авлагатай байсныг барагдуулсан байна.

Бараа материалын данс 9.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс 80.6 сая төгрөгөөр буурсан нь төсвийн хөрөнгөөр 3.1 сая, үнэ төлбөргүй 189.0 сая төгрөгийн хөрөнгө хүлээн авч үндсэн хөрөнгөнд тайлант онд 272.7 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсантай холбоотой байна.

Өр төлбөр данс оны эхэнд 6.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба 2.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь хувь хүний орлогын албан татварын оны эхний өр төлбөрийг 3.4 сая төгрөгөөр бууруулж, нийгмийн даатгалын шимтгэлд 5.8 сая төгрөгийн өртэй гарснаас шалтгаалсан байна.

Тайлант онд -71.4 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласантай холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 71.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг Орон нутгийн төсвөөс 428.2 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсвийг хянаж орон нутгийн төсвөөс санхүүжих төсвийг 459.9 сая, орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих төсвийг 21.5 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд 459.9 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 21.5 сая төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас бүрдүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 459.9 сая төгрөгийн, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 21.5 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 481.4 сая төгрөг буюу 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага				
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	318270.5	318270.5	0	100.00%
2	Туслах үйл ажиллагааны зардал	88599.4	88599.4	0	100.00%
3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж			0	100.00%
4	Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөний тэтгэмж	36759.3	36759.3	0	100.00%
5	Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	13000	13000	0	100.00%
6	Улсын их баяр наадам	3300	3300	0	100.00%
7	ОНХС-аас итгэлцүүрээр олгох	21469.6	21469.6	0	100.00%
	Дүн	481398.8	481398.8	0	100.00%

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Булган сумын Засаг даргын тамгын газар нь нь дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгөөс 3.4 сая, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 8.6 сая, нийт 12.0 сая төгрөгийг нэмэлт санхүүжилт авсан байна.

Тайлант онд тээвэр шатахууны зардалд 4.0 сая, дотоод албан томилолтын зардалд 1.5 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 4.5 сая, нийт 10.0 сая төгрөгийн зарцуулж, нэмэлт дансанд 2.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Булган сумын Засаг даргын тамгын газар 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана" гэж заасны дагуу Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг 2023 оны 1 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 12 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 651.9 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 9.8 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад тайлант онд төсөвтөө багтааж үйл ажиллагаа явуулсан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад дараах алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгав.

Төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулах 10.3 сая төгрөгийн 10 шийдвэр гарсныг байршуулаагүй байна.

Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 75% байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгасан дүнгээр албан шаардлага өгөв.

.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1.1-д зааснаар үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад зардлын батлагдсан төсвөөс 5,523.3 мянган төгрөгийн хэмнэлт гаргаж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн данстай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.1.5, 6.4.8 –д заасан 220700.0 мянган төгрөгийн 13 мэдээллийг байршуулаагүй, санхүүгийн тайланд тусгагдсан 805.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 62.8 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийн тооллого хийгээгүй, хөрөнгийн үлдэгдэлийг тооцоо хийж баталгаажуулаагүй, 21.9 сая төгрөгийн гүйлгээг тооцооны дансаар дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан, хөтөлбөл зохих нягтлан бодох бүртгэлийн журналуудыг бүрэн хөтлөөгүй, өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлийг давтан гаргасан зөрчилд албан шаардлага, гэрэл цахилгаан, түлш халаалт, хангамж, бараа материалын зардал, нормативт зардал, эд хүгшил, урсгал засварын зардал, томилолт, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил,

үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардлаас цалингийн зардалд нийт 3.5 сая төгрөгийг зардлын бүлэг хооронд зохих зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулсан зөрчлийг арилгах зөвлөмж өгөгдсөн.Аудитаар хэрэгжилтийг давтан шалгахад биелэлт хангалтгүй байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	**Өмнөх аудитын үзүүлэлт**		**Биелэлт**		
	Тоо	**Дүн**	**Тоо**	**Дүн**	**Хувь**
Акт	0	0	0	0	0
Албан шаардлага	2	1116623.3	0	0	0%
өмнөхЗөвлөмж	1	3500.0	0	0	0%
Нийт дүн	**3**	**1120123.3**	**0**	**0**	**0%**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар өмнөх оны аудитаар шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан зөрчлийг давтан гаргасан ба тус байгууллагын нягтлан бодогч шинээр томилогдсон тул албан шаардлага өгөв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй, удирдлага болон нягтлан бодогч нь санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар ойлголт, мэдээлэлгүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.9-д "нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг" гэж бүртгэлийн суурь, санхүүгийн тайлан гаргахад баримтлах зарчмыг тодорхойлсон журам, заавар, аргачлалыг багтаасан баримт бичгийг”, 18 дугаар зүйлийн 18.2-т “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана” гэсэн заалттай нийцээгүй, АОУС-250-д "Санхүүгийн тайланд хууль тогтоомж, дүрэм, журмыг анхаарах", УСНББОУС-1, АДБОУС 200 болон нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

1.2.Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн хэрэгжилтийн хангаж нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж санхүү, бүртгэл, тайлагналын үйл ажиллагаандаа

ашиглах, байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч нар санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаарх мэдээлэл, ойлголтоо сайжруулах;

Дээрх зөвлөмжүүдийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан зөрчлийг давтан гаргасан.	2	104610.6			1	104610.6	1					
Дүн	2	104610.6			1	104610.6	**1**					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
	1	10262.0			1	10262.0		
Дүн	1	10262.0			1	10262.0		
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								

Дүн								
Нийт дүн	1	10262.0			1	10262.0		